

PLASTITÖÖSTUS KUI TULEVIKUVALDKOND

Plastitööstus on kindel tulevikuvaldkond, kusjuures juba praegu on plastik paljudes tootearenduse valdkondades täiesti vältimatu materjal. Valdkonna arengusuundadest ja innovatsioonist rääkisid Eesti Plastitööstuse Liidu juhatuse esimees Ivar Viira ja tegevjuht Pilleriin Laanemets. Neile esitas küsimusi Inseneeria peatoimetaja Mari Kamps.

Plastist üle maailma

„Polümeeritööstus on 1950. aastatest alates mahtudelt kasvanud keskeltläbi 10 protsenti aastas kogu maailma ulatuses. Kõikjal on näha, et plasti tuleb mängu järjest rohkem. Euroopa on küll stabiliseerunud – Euroopa toodab täna tegelikult rohkem kui ise tarbib. Plastide vajadus suureneb üle maailma ja seda eriti Indias ja Aafrika riikides, kuna turg on suur, valdkond on uus. Kile aitab toiduaineid säilitada ja mõnes mõttes ka näljahäda leevendada. Võime kilet sallida või mitte, aga tänase seisuga pole midagi paremat välja mõeldud, millega toiduaineid säilitada,“ jutustas Viira.

Lisaks on plast asendamatu ehitusmaterjalide valdkonnas ja seda tänu vastupidavusele ning kergusele. „Tänapäeval on kõik rahaks arvestatud – plast on väga tähtis materjal, kuna võimaldab teha hea vastupidavusega tooteid ja materjale, mis on

ilmastikukindlad ja mille mass on väike,“ lisas Laanemets.

„Siin on jooksnud läbi pseudoteemasid ehk et võtame ainult klaaspurgist ja klaaspudelid. Aga kui palju mahub piimapudeleid veoautosse võrreldes kilepakkidega? Ühest küljest on kile justkui paha, aga teisest küljest auto, mis seda kõike veab, kulutab ju kütust. Asja tuleb natuke laiemalt vaadata. See on nagu kapitalism, et pole justkui kõige ideaalsem ühiskond, aga ei ole ka paremat välja pakkuda,“ rääkis Viira.

Ega pakend pole süüdi, vaid tegemist on mentaliteedi küsimusega – kuhu see pakend pärast kasutamist läheb. „Tooksin võrdluseks, et keegi ju ei süüdistata autotööstust autoõnnetustes. Plastitööstuses on samamoodi – materjal on teatud kriitilistes valdkondades asendamatu. Euroopas on teemaks ringmajandus ning ressurside taaskasutamine ning

ootused lähevad järjest kõrgemaks. See on meile üksnes positiivne – mida rohkem saab tootja oma jääke ära kasutada, seda suurem on efektiivsus. Oluline on seejuures, et tarbija teadlikkus kasvaks,“ selgitas Laanemets.

Plastiliit siin- ja sealpool piiri

Eesti Plastiliidu tegemised on väga palju suunatud Eestist väljapoole, näiteks osalemine tööstuspoliitika planeerimisel Euroopa Liidu tasemel. „Plastitööstusele on väga tähtis, et laiem üldsus mõistaks materjali olulist rolli meie igapäevaelus. Igasugused kampaaniad on täiesti omal kohal, kui on suunatud lõpptarbijale jäätmete sorteerimise kohta,“ jutustas Laanemets.

Ümbertöötlemise ja ökoloogilise jalajälje teemad on üha olulisemad. „Kui aastaid tagasi oli jutt selline, et

Eesti
Plastitööstuse Liit,
asutatud 1997,
38 liiget

oleme kõvad tegijad, kuna kasutame esmast materjali ja kõik on hästi kvaliteetne. Nüüd on aga tendents selline, et kui kasutan 30 protsenti taaskasutatud materjali, teen ikka kvaliteetse toodangu. Vaat siis oled kõva tegija!“ rääkis Viira hoiakute muutumise tagamaadest.

Plastiliit otsib aktiivselt võimalusi rahvusvaheliseks koostööks, näiteks mullu sügisel käivitus Läänemere piirkonna ülene turundusprojekt. „Sügisel käisime Saksamaal, tänavu plaanime minna kas Soome, Rootsi või Taani. Selles osas teeme väga tihedat koostööd välispartneritega. Meid on palju aidanud Välisministeerium ja Eesti välisesindajad – nad aitavad turgu kaardistada, sõeluda välja, mis võiks huvi pakkuda, samuti oleme nendelt saanud infot selle kohta, millised sektorid domineerivad ja kus oleks võimalik lisateenuseid pakkuda. Nüüdseks on kaardistatud ▶

Eesti Plastitööstuse Liidu
juhatuse esimees Ivar Viira

Eesti Plastitööstuse Liidu tegevjuht Pilleriin Laanemets messil Instrutec 2016

► kõik Läänemere piirkonna riigid,“ rääkis Laanemets.

Liidu prioriteediks on üleeuroopaline koostöö teiste plastitööstuse liitudega katuseorganisatsiooni (PlasticsEurope) kaudu, mille partneriks Eesti Plastitööstuse Liit on. „Meile Eestis on väga tähtis, et saaks regionaalset konkurentsivõimet parandada, nii suhtleme järjepidevalt suuremate tööstusriikide organisatsioonidega. See toob meile väga palju olulist ja huvitavat sisendit võimalike lahenduste ja koostööprojektide kohta,“ rääkis Laanemets.

Eesti alaliit teeb aktiivselt tööd ka Läti ja Leedu suunas. Lätis näiteks polegi plastitööstuse liitu, Leedus on olemas ekspordile suunatud plastitööstuse klaster. „Oleme proovinud viimase aasta jooksul sealseid kontakte laiendada. Väga hästi on läinud Läti ja Leedu ametiasutustega – olemas saanud seljad kokku panna. On

selgunud, et Eesti on oluliselt konkurentsivõimelisem kui lõunanaabrid, kuna meil on tootlikkus suurem. Meie üheks prioriteediks on teha järjest enam koostööd Läti ja Leeduga, kuna selleks, et Euroopa-üleselt olulistest küsimustest kaasa rääkida, on regionaalne koostöö vältimatu,“ selgitas Laanemets.

„Üksinda on meid üks miljon ja raske on end kuuldavaks teha. Midagi pole parata. Kolme riigi peale kokku saame kuus miljonit,“ nentis Viira.

Kuhu edasi?

Viira sõnul on Eestis mitu ümbertöötlemistehast, mis teevad ümbertööteldava materjali graanuliks, mis tegelikkuses on börsikaup ja mille maailmaturul on hind. „Kui masu (majanduslik surutis) oli aastal 2008 ära, siis oli neil raske, kuna toorme hind läks maailmas nii madalaks, muutudes sama odavaks kui ümber-

tööteldud materjal. Siis seda ümbertööteldud materjali ei ostetud, kuna esmase materjali sai sama hinnaga. Tegelikult on ümbertööteldud materjali hind kaks kolmandikku esmase materjali hinnast,“ rääkis Viira. „Polüolefiine kannatab ümber töödelda küll. Kõike saab ümber töödelda,“ lisas ta.

Tänapäeval kasutatakse plastides järjest rohkem ja üha erinevamaid materjale, näiteks olmeprügi kasutatakse terrassilaudades. „Isegi puitkiudu kasutatakse. Järjest enam otsitakse, millised võiksid olla materjalid, mida pärast taaskasutamist rakendada. See on kindlasti üks suund, innovatsiooniga tegeletakse pidevalt. Tuhagraanuli projekt on täitsa eraldi teema, mis võtab hoogu ja saab Euroopas järjest suurema huvi osaliseks,“ rääkis Laanemets.

Viira toob näiteks plasti ja saepuru segust ehk puitkomposiidist (WPC)

valmistatavad terrassilauad. „Täna on selle hind kõrgem kui täispuitmaterjal. Tal on mitmeid eeliseid – on vastupidavam kui täispuit. Töötab väga hästi karmides paikades, näiteks paadisillad, kus on otsene kokkupuude veega. Täna on ta veel veidi nišitoode, kuid seda müüakse Eestis järjest enam.“

Mitmekülgne haridus

Plastisektorist laiemalt rääkides ei pääse üle ega ümber erialasest haridusest, et oleks võimalik õppida nii kutse- kui kõrghariduse tasemel. Sel sügisel käivitub pärast kümneaastast pausi seadistaja kutseõpe, mis Laanemetsa sõnul on sektorile väga tähtis. See hakkab toimuma Tallinnas, kuid koostöös Hiiumaa ametikooli ja Tallinna Tehnikakõrgkooliga.

Kaasaegne tööstus vajab järjest mitmekülgsemaid inimesi. „Plastitööstus läheb üha inseneripõhisemaks ehk et peab arvatit tundma. Ei ole nii, et tean polümeeridest kõike, kuid mehaanikat ei tunne ja IT-d ei jaga. Näiteks, kui oled seadistaja, siis peaksid põhiteadmised olema mehaanikast ja IT-vallast ning siis tuleb polümeer juurde. Sest see on materjal, mis läheb masinasse, aga sa pead oskama määrata masina parameetreid, seadistama robotit,“ jutustas Viira. „Mõistlik olekski teha nii, et õpetatakse mehaanikat ja IT-d ning sealt edasi toimub spetsialiseerumine, kas siis metall, puit või polümeerid.“

Pilleriin Laanemets tunnistas, et töötajate leidmine on ettevõtete jaoks pidev väljakutse. „Statistika näitas, et keskmine palk tööstuses on 24 protsenti kõrgem kui teistes valdkondades. Midagi pole teha, palgatase on väga tähtis.“

Paljud ettevõtted peavad paralleelselt tööjõu otsimisega leidma efektiivsemaid seadmeid, masinaid. „Järjepidevalt investeeritakse ja eks efektiivsus ka kasvab. Praegu kaardistame toetavaid IT-lahendusi, mis võimaldaks ettevõtetel tootearendust tõhusamaks muuta,“ rääkis Laanemets.

Viira sõnul otsitakse tegelikult üle maailma erinevaid alternatiive, et saada toode võimalikult efektiivselt kätte ja hoida kasumlikkust.

Best choice.

Aeg alustada voogtootmisega!

Suurte tooteseeriade automatiseerimine ning piisav paindlikkus ka väikesteks töödeks. ByTrans Cross automatiseerib sinu masina materjalide voo – ükskõik mis laserlõikuse protsessiga tegu. Bystronicu laadimissüsteem tagab intelligentse materialikäsitluse igaks situatsiooniks. Kasuta kogu oma laseri potentsiaali!

Laser | Bending | Waterjet
bystronic.com

